

Lidia Więclaw-Bator

Zamówienia publiczne w budownictwie

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.
PORADNIK w pytaniach i odpowiedziach

- przygotowanie i przeprowadzenie zamówień publicznych
- realizacja procesu inwestycyjno-budowlanego
- odbiory i rozliczanie robót budowlanych
- 295 pytań i odpowiedzi
- 19 tabel
- słownik

POLcen
Spółka z o.o.

Spis treści

Od Wydawcy	7
Recenzje	8
Skróty i oznaczenia	11
Wprowadzenie	13
CZĘŚĆ 1. PRZYGOTOWANIE I PRZEPROWADZENIE POSTĘPOWANIA O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO	
Rozdział 1. Podstawowe zasady udzielania zamówień publicznych	17
Rozdział 2. Szacowanie wartości przedmiotu zamówienia	37
Rozdział 3. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia	61
Rozdział 4. Opis przedmiotu zamówienia publicznego	66
Rozdział 5. Kryteria oceny ofert	92
Rozdział 6. Klauzule społeczne	97
Rozdział 7. Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego	104
Rozdział 8. Wykonawcy polegający na zdolności lub sytuacji innych <i>Material chronięty prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.</i>	109
Rozdział 9. Badanie i ocena ofert	121
Rozdział 10. Wadium	137
Rozdział 11. Rażąco niska cena, koszt lub ich istotne części składowe	141
Rozdział 12. Środki ochrony prawnej	145
Rozdział 13. Podwykonawstwo w zamówieniach publicznych	159
Rozdział 14. Umowy w zamówieniach publicznych	166
Rozdział 15. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy	181
Rozdział 16. Rozwiązanie, unieważnienie umowy w zamówieniach publicznych	185
Rozdział 17. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych	187
CZĘŚĆ 2. PRZYGOTOWANIE I REALIZACJA PROCESU INWESTYCYJNO- -BUDOWLANEGO ORAZ ROZLICZENIE ROBÓT BUDOWLANYCH	
Rozdział 18. Definicje i klasyfikacje robót budowlanych oraz obiektów budowlanych	191
Rozdział 19. Uczestnicy procesu inwestycyjnego	197
Rozdział 20. Pozwolenie na budowę i zgłoszenie	209
Rozdział 21. Realizacja robót budowlanych	221
Rozdział 22. Odbiory robót budowlanych	238
Rozdział 23. Wynagrodzenie i rozliczenie robót budowlanych	253
Słownik	272

Wykaz aktów prawnych	302
Skorowidz rzeczowy	315
Literatura	318
Wykaz tabel	320
Reklamy książek	
Kompendium wiedzy prawno-budowlanej	10
Kontrakty budowlane	16
Warunki techniczne dla budynków i ich usytuowania 2017	103
Zbiór Aktów Prawnych	180
Powierzchnie i kubatury budynku	190
Vademecum projektanta t. 1	237
Prawo budowlane / Przepisy techniczno-budowlane / Kodeks postępowania administracyjnego	322

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

- zmienia ogólny charakter umowy, w stosunku do pierwotnego charakteru umowy,
  - nie zmienia ogólnego charakteru umowy i zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
    - zmiana wprowadza warunki, które, gdyby były postawione w postępowaniu o udzielenie zamówienia, to w tym postępowaniu wzięliby lub mogliby wziąć udział inni wykonawcy lub przyjęto by oferty innej treści,
    - zmiana narusza równowagę ekonomiczną umowy lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany pierwotnie w umowie lub umowie ramowej,
    - zmiana znacznie rozszerza lub zmniejsza zakres świadczeń i zobowiązań wynikających z umowy lub umowy ramowej,
    - zmiana polega na zastąpieniu wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia, nowym wykonawcą, w przypadkach innych niż dopuszczone w ustawie.
  - **możliwe są zmiany postanowień zawartej umowy, jeżeli** łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 PZP i zarazem jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo – w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie.
- Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.*
- Zmiany postanowień umownych nie mogą prowadzić do zmiany charakteru umowy lub umowy ramowej;
- zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisów ustawy PZP podlega unieważnieniu. Na miejsce unieważnionych postanowień umowy lub umowy ramowej wchodzi postanowienia umowne w pierwotnym brzmieniu.
15. Przepisy art. 151a PZP w nowym brzmieniu uelastyczniają możliwości udzielania wykonawcom zaliczek. Zaliczki mogą być udzielane także, jeżeli zamówienie na dostawy lub usługi jest finansowane ze środków krajowych.

3

Jakie są tryby udzielania zamówień publicznych?

Zgodnie z art. 10 ust. 1 PZP: *podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony*. Tryby te są najczęściej stosowane w przypadku zamówień na roboty budowlane. W przypadkach określonych w ustawie zamawiający może udzielić zamówienia w trybie (art. 10 ust. 2 PZP):

- negocjacji z ogłoszeniem,
- dialogu konkurencyjnego,
- negocjacji bez ogłoszenia,
- zamówienia z wolnej ręki,
- zapytania o cenę,

- partnerstwa innowacyjnego albo
- licytacji elektronicznej.

Tabela 1. Tryby zamówień publicznych

Tryb zamówienia publicznego	Ogólny opis procedury	Kiedy można zastosować dany tryb?
przetarg nieograniczony	Tryb, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy (art. 39 PZP).	tryb podstawowy
przetarg ograniczony	Tryb, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w przetargu, a oferty mogą składać wykonawcy zaproszeni do składania ofert (art. 47 PZP).	tryb podstawowy
negocjacje z ogłoszeniem	Tryb, w którym, po publicznym ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający zaprasza wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu do składania ofert wstępnych, prowadzi z nimi negocjacje, a następnie zaprasza ich do składania ofert (art. 54 PZP).	Zgodnie z art. 55 ust. 1 PZP: <i>zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego lub przetargu ograniczonego wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 5 lub zamawiający unieważnił postępowanie na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione; [...] 2) wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8; 3) rozwiązania dostępne na rynku nie mogą zaspokoić, bez ich dostosowania, potrzeb zamawiającego; 4) roboty budowlane, dostawy lub usługi obejmują rozwiązania projektowe lub innowacyjne; 5) zamówienie nie może zostać udzielone bez wcześniejszych negocjacji z uwagi na szczególne okoliczności dotyczące jego charakteru, stopnia złożoności lub uwarunkowań prawnych lub finansowych lub z uwagi na ryzyko związane z robotami budowlanymi, dostawami lub usługami;

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polceen Sp. z o.o.

Tryb zamówienia publicznego	Ogólny opis procedury	Kiedy można zastosować dany tryb?
		9) jeżeli zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny sposób przez odniesienie do określonej normy, europejskiej oceny technicznej, o której mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 lit. c, wspólnej specyfikacji technicznej, o której mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 lit. d, lub referencji technicznej.
dialog konkurencyjny	Tryb, w którym po publicznym ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający prowadzi z wybranymi przez siebie wykonawcami dialog, a następnie zaprasza ich do składania ofert (art. 60a PZP).	Zgodnie z art. 60b ust. 1 PZP: zamawiający może udzielić zamówienia w trybie dialogu konkurencyjnego, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 55 ust. 1.
negocjacje bez ogłoszenia	Tryb, w którym zamawiający negocjuje warunki umowy w sprawie zamówienia publicznego z wybranymi przez siebie wykonawcami, a następnie zaprasza ich do składania ofert (art. 61 PZP).	Zgodnie z art. 62 ust. 1 PZP: zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności: 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 lub wszyscy wykonawcy zostali wykluczeni z postępowania, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione; 2) został przeprowadzony konkurs, o którym mowa w art. 110, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych; 3) przedmiotem zamówienia na dostawy są rzeczy wytwarzane wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych, które nie służą prowadzeniu przez zamawiającego produkcji masowej, służącej osiągnięciu rentowności rynkowej lub pokryciu kosztów badań lub rozwoju; 4) ze względu na pilną potrzebę udzielenia zamówienia niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować terminów określonych dla przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Rozdział 2

Szacowanie wartości przedmiotu zamówienia

22

Jakie są kluczowe zasady szacowania wartości przedmiotu zamówienia publicznego?

Podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością (art. 32 ust. 1 PZP). Zgodnie z art. 5b PZP: zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy:

- 1) łączyć zamówień, które odrębnie udzielane wymagają zastosowania różnych przepisów ustawy;*
- 2) dzielić zamówienia na odrębne zamówienia w celu uniknięcia łącznego szacowania ich wartości.*

Wysokość szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia publicznego ma wpływ na (zob. tab. 2):

- wybór trybu, w jakim zostanie udzielone zamówienie publiczne,
- wybór miejsca publikacji ogłoszenia o zamówieniu publicznym (zob. tab. 3);
- obowiązek powołania komisji przetargowej,
- obowiązek powołania zespołu technicznego,
- obowiązek żądania dokumentów na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu,
- określenie terminu składania ofert,
- żądanie od wykonawcy wyjaśnień w związku z podejrzeniem, iż zaoferował rażąco niską cenę/koszt,
- możliwość wniesienia odwołania,
- konieczność żądania wniesienia wadium.

Tabela 2. Procedury udzielania zamówień publicznych

Procedura	Wartość przedmiotu zamówienia
pozaustawowa (procedury zgodne z regulaminem wewnętrznym jednostki)	poniżej 30 000 euro
tw. podstawowa (procedury zgodne z PZP)	wartość przedmiotu zamówienia równa lub wyższa niż 30 000 euro i niższa od kwoty wskazanej w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej

Procedura	Wartość przedmiotu zamówienia
unijna (procedury zgodne z PZP)	wartość przedmiotu zamówienia równa lub wyższa od kwoty wskazanej w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej

Tabela 3. Progi szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia obligujące zamawiającego do przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia dotyczącego zamówienia

Zamawiający	Usługi i dostawy	Roboty budowlane	Konkurs
zamawiający z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych – z wyłączeniem: uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, jednostek sektora finansów publicznych (dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego), a także zamawiający będący państwowymi jednostkami organizacyjnymi, nieposiadającymi osobowości prawnej – z wyjątkiem zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa	≥135 000 euro (§ 1 pkt 1 lit a)	≥ 5 225 000 euro (§ 1 pkt 1 lit b)	≥ 135 000 euro (§ 2 pkt 1)
inne zamawiający niż określone powyżej – z wyjątkiem zamówień sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	≥209 000 euro (§ 1 pkt 2 lit a)	≥ 5 225 000 euro (§ 1 pkt 2 lit b)	≥ 209 000 euro (§ 2 pkt 2)
sektorowy zamawiający	≥418 000 euro (§ 1 pkt 3 lit a)	≥ 5 225 000 euro (§ 1 pkt 3 lit b)	≥ 418 000 euro (§ 2 pkt 3)
zamawiający w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	≥418 000 euro (§ 1 pkt 4 lit a)	≥ 5 225 000 euro (§ 1 pkt 4 lit b)	

Źródło: Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.

23

Kiedy następuje podzielenie zamówienia publicznego w celu uniknięcia stosowania przepisów PZP?

Sens normatywny przepisu art. 32 ust. 2 PZP sprowadza się do ustalenia, iż zamawiający nie może dokonywać podziału zamówienia (zaniżać jego wartości) w taki sposób, aby na skutek ustalenia wartości dla każdej z wydzielonych części zamówienia doszło do nieuprawnionego wyłączenia stosowania przepisów PZP odnoszących się do zamówień o wartości powyżej określonego progu, czy też – z drugiej strony – do nieuprawnionego zastosowania przepisów odnoszących się

Roboty budowlane ze względu na swój specyficzny charakter – małą powtarzalność realizacji, zmienność warunków atmosferycznych i terenowych, pracę najczęściej w przestrzeni niezadaszonej (otwartej) – często wykonywane są w warunkach odbiegających od przeciętnych. Oznacza to, iż dla takich robót brak jest odpowiednich nakładów rzeczowych (robocizny, materiałów i sprzętu) w powszechnie dostępnych katalogach. W *Powszechnych standardach kosztorysowania*¹² wskazano, że: *kosztowe skutki realizacji robót w warunkach nietypowych (odbiegających od przeciętnych) – nie ujętych w nakładach rzeczowych określonych w dostępnej bazie normatywnej (katalogowej) – można uwzględnić w kalkulacjach kosztorysowych w formie odpowiednich współczynników lub dodatków określonych w założeniach, danych do kosztorysowania, ewentualnie w [...] SIWZ.*

36

Jak zmieniły się ceny produkcji budowlano-montażowej w latach 2013–2017?

W tabeli 7 zestawiono zmiany cen produkcji budowlano-montażowej w latach 2013–2017 według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Tabela 7. Zmiany cen produkcji budowlano-montażowej

Za okres	Wysokość w stosunku do poprzedniego kwartału	Dziennik Urzędowy Głównego Urzędu Statystycznego
IV kwartał 2016 r.	▲0,1%	z 2017 r. poz. 10
III kwartał 2016 r.	▲0,2%	z 2016 r. poz. 44
II kwartał 2016 r.	na niezmienionym poziomie	z 2016 r. poz. 33
I kwartał 2016 r.	▼0,3%	z 2016 r. poz. 22
IV kwartał 2015 r.	▼0,2%	z 2016 r. poz. 9
III kwartał 2015 r.	▼0,2%	z 2015 r. poz. 44

¹² Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa – Komitet Ekonomiki Budownictwa, *Powszechne standardy kosztorysowania, Zasady i procedury wyceny robót i obiektów budowlanych*, Warszawskie Centrum Postępu Techniczno-Organizacyjnego Budownictwa WACETOB Sp. z o.o., Warszawa 2015.

Za okres	Wysokość w stosunku do poprzedniego kwartału	Dziennik Urzędowy Głównego Urzędu Statystycznego
II kwartał 2015 r.	▼0,1%	z 2015 r. poz. 33
I kwartał 2015 r.	▼0,2%	z 2015 r. poz. 22
IV kwartał 2014 r.	na niezmienionym poziomie	z 2015 r. poz. 8
III kwartał 2014 r.	na niezmienionym poziomie	z 2014 r. poz. 58
II kwartał 2014	▼0,2%	z 2014 r. poz. 33
I kwartał 2014 r.	▼0,4%	z 2014 r. poz. 21
IV kwartał 2013 r.	▼0,4%	z 2014 r. poz. 8

Źródło: <http://www.gus.gov.pl>.

37

Jakie składniki zawiera godzinowa stawka robocizny kosztorysowej?

Zgodnie z § 6 ust. 2 Roz.k.i. godzinowe stawki robocizny kosztorysowej ustalone na podstawie analizy własnej powinny obejmować wszystkie składniki zaliczane do wynagrodzenia oraz koszty pochodne naliczane od wynagrodzeń, a w szczególności:

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Tabela 8. Przykładowe publikatory cen robocizny kosztorysowej

Błyskawica – publikowana w cyklu miesięcznym, zawierająca stawki robocizny kosztorysowej (minimalne, maksymalne i średnie) w skali kraju	SEKOCENBUD
Informacja o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego – IRS – kwartalnik prezentujący: stawki minimalne, maksymalne i średnie w układzie krajowym, a także regionalnym, tzn. w stolicach 16 województw, w pozostałych miejscowościach województwa i w województwach ogółem oraz stawki minimalne, maksymalne i najczęściej występujące w wybranych miastach	SEKOCENBUD
Biuletyn cen regionalnych w budownictwie – BCR – kwartalnik ukazujący: minimalne, maksymalne i średnie stawki w regionach tzn. w stolicach 16 województw, w pozostałych miejscowościach oraz w województwach ogółem, a także minimalne, maksymalne i najczęściej występujące stawki w wybranych miastach	SEKOCENBUD
Informacyjny cennik materiałów budowlanych, stawek robocizny kosztorysowej i najmu sprzętu budowlanego – ICMB	Bistyp-Consulting Wolters Kluwer
Informacyjny cennik materiałów instalacyjnych, stawek robocizny kosztorysowej i najmu sprzętu budowlanego – ICMI	Bistyp-Consulting Wolters Kluwer
Informacyjny cennik materiałów elektrycznych, stawek robocizny kosztorysowej i najmu sprzętu budowlanego – ICME	Bistyp-Consulting Wolters Kluwer
Informacyjny zestaw cen czynników produkcji budowlanej – ICCP i ICCP Ekspres	ORGBUD-SERWIS

- płace zasadnicze,
- premie regulaminowe,
- płace dodatkowe (dodatki stażowe, inne dodatki regulaminowe),
- płace uzupełniające (wynagrodzenia za urlopy i inne płatne nieobecności, zasiłki chorobowe, odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe),
- obowiązkowe obciążenia płac,
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

38

Jaka jest minimalna kalkulacyjna stawka wynagrodzenia w budownictwie dla robót budowlano-montażowych w Polsce w 2017 r.?

Brak jest jednoznacznego algorytmu obliczania minimalnej kalkulacyjnej stawki wynagrodzenia w budownictwie, co niekiedy prowadzi do sporów pomiędzy zamawiającymi i wykonawcami.

Zgodnie z porozumieniem z dnia 8 kwietnia 2014 r.¹³ minimalna godzinowa stawka kalkulacyjna wynagrodzenia w budownictwie dla robót budowlano-montażowych oraz usług w zakresie gospodarowania nieruchomościami realizowanych w Polsce wynosi w 2017 r. 16,95 zł.

Tabela 9. Metodologia wyliczenia minimalnej godzinowej stawki kalkulacyjnej wynagrodzenia w budownictwie dla robót budowlano-montażowych oraz usług w zakresie gospodarowania nieruchomościami, realizowanych w Polsce w 2017 r.

Dane wyjściowe:

- średni miesięczny czas pracy dla 2017 r. wynoszący 167 godzin,
- obowiązujące minimalne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w 2017 r. tj. 2 000,00 zł brutto.

2 000,00 zł brutto: 167 = 11,9760 zł roboczogodzina. Powyższą stawkę uzupełnia się o:

1. Narzuty podstawowe:

- 9,76% ubezpieczenie emerytalne (11,9760 * 0,0976) – 1,1689 zł
- 6,50% ubezpieczenie rentowe (11,9760 * 0,0650) – 0,7784 zł
- 2,00% ubezpieczenie wypadkowe (11,9760 * 0,0200) – 0,2395 zł
- 2,45% Fundusz Pracy (11,9760 * 0,0245) – 0,2934 zł
- 0,10% Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (11,9760 * 0,0100) – 0,0120 zł
- 1,50% Fundusz Emerytur Pomostowych (11,9760 * 0,0150) – 0,1796 zł
- 2,83% absencja chorobowa za pierwsze 33 dni nieobecności opłacana przez pracodawcę (11,9760 * 0,0283) – 0,3389 zł

Razem „1” – 3,0107 zł

¹³ Sygnatariuszami porozumienia były związki pracodawców (Związek Rzemiosła Polskiego, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Polski Związek Pracodawców Budownictwa, Pracodawcy Ziemi Lubelskiej, Pracodawcy Pomorza i Kujaw) i związki pracobiorców (Związek Zawodowy „Budowlani”, Związek Zawodowy „Budowlani” – Okręg Kujawsko-Pomorski, NSZZ Solidarność – Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego). Porozumienie podpisano przy czynnym wsparciu: Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, Ogólnopolskiej Izby Gospodarki Nieruchomościami, Polskiej Izby Gospodarczej Rusztowań, Śląskiej Izby Budownictwa, Pomorsko-Kujawskiej Izby Budownictwa, Federacji Pracodawców Polski Zachodniej, Stowarzyszenia Producentów Gipsu „Polski Gips” i Izby Przemysłowo-Handlowej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

budowlanych oraz stawiane im wymagania techniczne, ekonomiczne, architektoniczne, materiałowe i funkcjonalne (art. 31 ust. 3 PZP).

64 Czym jest Wspólny Słownik Zamówień (CPV)?

Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście zamówień publicznych są dokonywane z wykorzystaniem nazw i kodów określonych we Wspólnym Słowniku Zamówień (CPV – od ang. *Common Procurement Vocabulary*), stanowiącym jednolity system klasyfikacji udzielanych zamówień publicznych, którego celem jest standaryzacja terminologii wykorzystywanej przy opisie przedmiotu zamówienia przez instytucje zamawiające. Kody CPV umożliwiają wykonawcom pokonanie bariery językowej na etapie wstępnej selekcji ogłoszeń o udzieleniu zamówień przez zagranicznych zamawiających.

Wspólny Słownik Zamówień zawarty jest w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 213/2008 z 28 listopada 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz.Urz. UE L 74, s. 1). Słownik ten składa się ze słownika głównego oraz uzupełniającego. Słownik główny opiera się na strukturze drzewa obejmującej kody, składające się z dziewięciu cyfr, powiązane ze sformułowaniami, które stanowią opis dostaw, robót budowlanych lub usług tworzących przedmiot zamówienia. Kod numeryczny składa się z ośmiu cyfr – przy czym dwie pierwsze określają działy, trzy pierwsze określają grupy, cztery pierwsze określają klasy, pięć pierwszych określa kategorie. Cyfra dziewiąta jest cyfrą kontrolną. Słownik uzupełniający może być stosowany w celu rozszerzenia opisu przedmiotu zamówienia i składa się z kodu alfanumerycznego wraz z odpowiadającymi mu sformułowaniami umożliwiającymi dodanie dalszych szczegółów odnoszących się do szczególnego charakteru lub miejsca przeznaczenia zamawianych towarów. Kod alfanumeryczny składa się z pierwszego poziomu zawierającego literę odpowiadającą sekcji oraz drugiego poziomu zawierającego cztery cyfry, z których pierwsze trzy wskazują na poddział, a ostatnia jest cyfrą kontrolną.

Wykaz nazw i kodów CPV robót budowlanych według rozporządzenia w sprawie wykazu robót budowlanych:

- 1) przygotowanie terenu pod budowę (45100000):
  - burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych, roboty ziemne (45110000),
  - próbne wiercenia i wykopy (45120000);
- 2) wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części, inżynieria lądowa i wodna (45200000):
  - budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna (45210000),
  - wykonanie pokryć i konstrukcji dachowych (45261000),
  - budowa dróg szybkiego ruchu, dróg, lotnisk i obiektów sportowych (45212212 i DA03 45230000),

- budowa obiektów inżynierii wodnej (45240000),
- pozostałe specjalistyczne roboty budowlane (45250000, 45262000);
- 3) wykonywanie instalacji budowlanych (45300000):
  - instalacji elektrycznych (45213316, 45310000),
  - robót budowlanych i izolacyjnych (45320000),
  - instalacji ciepłych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych (45330000),
  - pozostałych instalacji budowlanych (45234115, 45316000, 45340000);
- 4) wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych (45400000):
  - tynkowanie (45410000),
  - zakładanie stolarki budowlanej (45420000),
  - wykonywanie podłóg i ścian (45430000),
  - malowanie i szklenie (45440000),
  - wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych (45212212 i DA04 45450000);
- 5) wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską (45500000).

65 Z czego składa się projekt budowlany?

Zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 1 PB jednym z podstawowych obowiązków projektanta jest: *opracowanie projektu budowlanego w sposób zgodny z wymaganiami ustawy [PB], ustaleniami określonymi w decyzjach administracyjnych dotyczących zamierzenia budowlanego, obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej. Projekt budowlany powinien spełniać wymagania określone w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lub w pozwoleniach, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1 [PB], oraz decyzji, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jeżeli są one wymagane (art. 34 ust. 1 PB).*

Artykuł 34 ust. 2 PB stanowi, że: *zakres i treść projektu budowlanego powinny być dostosowane do specyfiki i charakteru oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych. Zgodnie z PB oraz rozporządzeniem w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego projekt budowlany składa się:*

- a) ze strony tytułowej;
- b) z projektu zagospodarowania działki lub terenu²⁷, sporządzonego na aktualnej mapie sytuacyjno-wysokościowej do celów projektowych, obejmującego: określenie granic działki lub terenu, usytuowanie, obrys i układy istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzenia lub oczyszczenia ścieków, układ komunikacyjny i układ zieleni,

²⁷ Nie stosuje się do projektu budowlanego przebudowy lub montażu obiektu budowlanego, jeżeli – zgodnie z przepisami o zagospodarowaniu przestrzennym – nie jest wymagane ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

- ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i wzajemnych odległości obiektów, w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy terenów sąsiednich;
- c) z oświadczenia, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 3 PB;
- d) z projektu architektoniczno-budowlanego²⁸, określającego funkcję, formę i konstrukcję obiektu budowlanego, jego charakterystykę energetyczną i ekologiczną oraz proponowane niezbędne rozwiązania techniczne, a także materiałowe, ukazujące zasady nawiązania do otoczenia, a w przypadku obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego również opis dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- e) z wyników badań geologiczno-inżynierskich podłoża gruntowego, sporządzonych przez geologa posiadającego kwalifikacje zawodowe w kategorii VI i/lub VII w zakresie czynności polegających na wykonywaniu, dozorowaniu i kierowaniu pracami geologicznymi, dotyczącymi określania warunków geologiczno-inżynierskich oraz ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, o których mowa w art. 34 ust. 3 pkt 4 PB;
- f) z informacji o obszarze oddziaływania projektowanego obiektu budowlanego. Opracowanie to musi być dostosowane do specyfiki i charakteru obiektu budowlanego oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych.

66**Jakie elementy projektu budowlanego sprawdza organ administracji architektoniczno-budowlanej?***Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym: Copyright Polcen Sp. z o.o.*

Zgodnie z art. 35 ust. 1 PB: *przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego, organ administracji architektoniczno-budowlanej sprawdza:*

- 1) *zgodność projektu budowlanego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i innymi aktami prawa miejscowego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu, a także wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;*
- 2) *zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi;*
- 3) *kompletność projektu budowlanego i posiadanie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń oraz informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1b, oraz zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7;*

²⁸ Nie stosuje się do projektu budowlanego budowy lub przebudowy urządzeń budowlanych bądź podziemnych sieci uzbrojenia terenu, jeżeli całość problematyki może być przedstawiona w projekcie zagospodarowania działki lub terenu.

Rozdział 5

Kryteria oceny ofert

82 Jakie mogą być kryteria oceny ofert?

Zgodnie z art. 91 ust. 1 PZP: *zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Kryteria te muszą być: związane z przedmiotem zamówienia, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, we **wszystkich** aspektach oraz w odniesieniu do poszczególnych etapów ich cyklu życia, w tym procesu produkcji, dostarczania lub wprowadzania na rynek, nawet jeżeli nie są istotną cechą przedmiotu zamówienia* (art. 91 ust. 2 c PZP). Artykuł 91 ust. 2d PZP stanowi, że: *zamawiający jest zobligowany określić je w sposób jednoznaczny i zrozumiały, umożliwiając sprawdzenie informacji przedstawianych przez wykonawców.*

Zgodnie z art. 91 ust. 2a PZP: *zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz ich związki kryterium ceny mogą zastosować jako jedyne **kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%**, jeżeli określą w opisie przedmiotu zamówienia **parametry techniczne i jakościowe odnoszące się do kosztów Polkich Spół-**nych cech przedmiotu zamówienia oraz wykażą w załączniku do protokołu, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia **koszty cyklu życia**, z wyjątkiem art. 72 ust. 2 i art. 80 ust. 3.*

Artykuł 91 ust. 2 PZP stanowi, że: *kryteriami oceny ofert są cena lub koszt albo cena lub koszt i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności:*

- 1) *jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne;*
- 2) *aspekty społeczne, w tym integracja zawodowa i społeczna osób, o których mowa w art. 22 ust. 2, dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników;*
- 3) *aspekty środowiskowe, w tym efektywność energetyczna przedmiotu zamówienia;*
- 4) *aspekty innowacyjne;*
- 5) *organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia;*
- 6) *serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.*

Katalog kryteriów wskazanych w art. 91 ust. 2 PZP nie stanowi: *katalogu enumeratywnego, co wynika z użycia określenia „w szczególności”³⁹.*

³⁹ Wyroki KIO z dnia 3.04.2017 r., sygn. akt KIO 486/17; sygn. akt KIO 492/17.

Tabela 13. Wagi kryteriów – statystyki stosowania kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych – po wejściu w życie nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. (2016 r. i I półrocze 2017 r.)

Kryteria	Odsetek postępowań/zadań	Waga kryterium [%]		
		minimum	średnia	maksimum
termin realizacji	30%	1	22	97
gwarancja/rękojmia (termin, warunki itp.)	25%	2	20	60
płatność (warunki, terminy itp.)	10%	1	22	40
jakość/funkcjonalność/parametry techniczne itp.	19%	1	29	60
wiedza/doświadczenie	18%	4	26	75
czas reakcji	5%	3	22	40
cena	100%	3	64	99

Źródło: <https://www.uzp.gov.pl>.

Tabela 14. Liczba kryteriów w postępowaniu/zadaniu – statystyki stosowania kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych – po wejściu w życie nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. (2016 r. i I półrocze 2017 r.)

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Kryteria	Liczba kryteriów w postępowaniu/zadaniu		
	minimum	średnia	maksimum
przed nowelizacją	2	2,21	9
po nowelizacji	2	2,64	10

Źródło: <https://www.uzp.gov.pl>.

83

W jaki sposób należy sformułować kryteria oceny ofert?

Kryteria oceny ofert powinny być opisane w SIWZ w sposób czytelny i zrozumiały. Opis kryteriów oceny ofert nie może stwarzać dowolności interpretacyjnej. Sposób oceny ofert według ustalonych kryteriów winien być tak dalece zobiektywizowany, jak to tylko jest możliwe dla danego rodzaju zamówienia oraz przewidywalny dla wykonawców⁴⁰. Dopuszczalne jest opisanie kryteriów oceny ofert za pomocą szczegółowo opisanych **podkryteriów**.

Każdemu z kryteriów należy przypisać wagę (punkty/procenty) tak, aby móc określić, jakie znaczenie podczas oceniania będzie miało dane kryterium.

⁴⁰ Zob. uchwała KIO z 18.12.2015 r., sygn. akt KIO/KD 66/15; wyrok KIO z dnia 4.07.2008 r., sygn. akt KIO/UZP 619/08.

84

Czy zamawiający może ustalić stałą cenę lub koszt, jeżeli przepisy powszechnie obowiązujące lub właściwy organ określili stałą cenę lub koszt i wybrać ofertę na podstawie innych kryteriów oceny ofert niż cena?

Zgodnie z art. 91 ust. 2a PZP: *zamawiający może ustalić stałą cenę lub koszt, jeżeli przepisy powszechnie obowiązujące lub właściwy organ określili stałą cenę lub koszt. W takim przypadku ofertę wybiera się w oparciu o inne kryteria oceny ofert niż cena.*

85

Czy kryteria oceny ofert mogą dotyczyć właściwości wykonawcy?

Zgodnie z art. 91 ust. 3 PZP: *kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej. Nie wolno posługiwać się takimi kryteriami jak np. doświadczenie i rzetelność w realizacji podobnych zamówień lub odległość siedziby wykonawcy (jego punktu serwisowego) od siedziby zamawiającego.*

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

86

Czy zapłata wierzytelnościami może stanowić kryterium oceny ofert?

Zapłata wierzytelnościami nie może stanowić kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej. Sposób zapłaty za wykonanie zamówienia, polegający na kompensacie lub cesji zadłużenia, ponad wszelką wątpliwość nie odnosi się do przedmiotu zamówienia⁴¹.

87

Czy wysokość kar umownych może stanowić kryterium oceny ofert?

Możliwość zastosowania pozacenowego kryterium oceny ofert w postaci wysokości kary umownej budzi szereg wątpliwości. Niemniej zdaniem KIO jest ono dopuszczalne.

W wyroku z dnia 24 lutego 2012 r., sygn. akt KIO 291/12, KIO wskazała, że: *w przypadku usług, kara umowna, jako odnosząca się do realizacji przedmiotu*

⁴¹ Zob. wyrok Zespołu Arbitrów przy UZP z dnia 8.04.2004 r., sygn. akt: UZP/ZO/0-1405/04.

Słownik

A

Aprobata techniczna

Certyfikat udzielany przez upoważnione jednostki dla wyrobów, których właściwości użytkowe oraz własności techniczne zapewniają prawidłowo projektowanym i wykonywanym obiektom budowlanym, w których wyroby mają być użyte, spełnianie stawianych im wymagań.

Audyt efektywności energetycznej

Opracowanie zawierające analizę zużycia energii oraz określające stan techniczny obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, zawierające wykaz przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, a także ocenę ich opłacalności ekonomicznej i możliwości do uzyskania oszczędności energii.

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

B

BIM (Building Information Modeling)

Informacja graficzna (3D) i niegraficzna (parametryczna), która może być wykorzystywana na różne sposoby w procesie powstawania obiektu budowlanego i jego zarządzania.

Budowla

Każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne

art. 3 pkt 3 PB

przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

Budynek

Obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

art. 3 pkt 2 PB

Budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

**Budynek
użyteczności
publicznej****C****Cena (I)**

Przez cenę należy rozumieć cenę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług.

art. 2 pkt 1 PZP

Cena (II)

Wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów

art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług

	i usług lub podatkiem akcyzowym. Przez cenę rozumie się również stawkę taryfową.	
Cena jednostkowa	Suma kosztów bezpośredniej robocizny, materiałów i pracy sprzętu oraz kosztów pośrednich i zysku, wyliczona na jednostkę przedmiarową robót podstawowych.	§ 1 ust. 2 pkt 1 Roz.k.i.
Cena jednostkowa towaru (usługi)	Cena ustalona za jednostkę określonego towaru (usługi), którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach.	art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług
Certyfikacja	Działanie jednostki oceniającej zgodność, wykazujące, że należycie zidentyfikowany wyrób, projekt wyrobu lub proces jego wytwarzania są zgodne z wymaganiami.	art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku
<i>Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.</i>		
Certyfikat	Dokument wydany przez jednostkę notyfikowaną, potwierdzający, że wyrób, projekt wyrobu lub proces jego wytwarzania są zgodne z wymaganiami.	art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku
Cykl życia	Wszelkie możliwe kolejne lub powiązane fazy istnienia przedmiotu dostawy, usługi lub roboty budowlanej, w szczególności badanie, rozwój, projektowanie przemysłowe, testowanie, produkcja, transport, używanie, naprawa, modernizacja, zmiana, utrzymania przez okres istnienia, logistykę, szkolenie, zużycie, wyburzenie, wycofanie i usuwanie.	art. 2 ust. 1a PZP
Deklaracja zgodności	Oświadczenie producenta, instalatora lub ich upoważnionego przedstawiciela albo prywatnego importera, na ich wyłączną odpowiedzialność, że wyrób jest zgodny z wymaganiami.	art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

Skorowidz rzeczowy

A

awaria budowlana 231–232

B

biegły 28

błędy projektowe 81–82

błędy wykonawcze 231

budowa 189

budowla 191

budynek 191, 193

Building Information Modeling (BIM) 89

C

cena 119, 139–142

ceny jednostkowe 45–46

ceny produkcji budowlano-montażowej 48–49

cykl życia 40–41

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

dialog konkurencyjny 21

dokumentacja budowy 222

dokumentacja powykonawcza 232

dziennik budowy 225–227

E

euro 57–58

G

gwarancja jakości 249–250

I

informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 86–87

inspektor nadzoru inwestorskiego 172–174, 196, 200–203, 205

inwestor 197–198

inwestor zastępczy 198–199

J

jawność postępowania 31–32, 133–134
Jednolity Europejski Dokument Zamówienia (JEDZ) 33–34

K

kara umowna 263–269

katalog 46–48

katastrofa budowlana 231–232

kierownik budowy (robót) 203–205

klauzule społeczne 95–101

klauzule waloryzacyjne 260–261

komisja przetargowa 27–30

konkurs 32

konserwacja 190

konsorcjum 102

kosztorys 41–42, 54–56, 257

koszty planowanych prac projektowych 56–57

koszty pośrednie 51–53

kryteria oceny ofert 90–94

L

licytacja elektroniczna 26

M

modernizacja 189–190

N

nadzór autorski 170–172

nadzór inwestorski 172–174, 196

nakłady rzeczowe 44

naprawa bieżąca 189–190

negocjacje bez ogłoszenia 21

negocjacje z ogłoszeniem 20–21

nieuczciwa konkurencja 15

O

obiekt budowlany 191–193, 227–228

obiekt liniowy 194

obiekt małej architektury 191

obiekt tymczasowy 193

odbiór robót 236–248

odpowiedzialność za naruszenie przepisów PZP 185–186

odpowiedzialność zawodowa w budownictwie 205–206

odrzućenie oferty 129–131

odstąpienie od przepisów techniczno-
-budowlanych 205–206
odstępstwo od zatwierdzonego projek-
-tu budowlanego 213, 222–225
oferta 119, 124
oferta częściowa 120
oferta najkorzystniejsza 119
oferta wariantowa 119–120
omyłka 123
opis przedmiotu zamówienia 64–89

P

partnerstwo innowacyjne 26
pisemność postępowania 15
podpis 131–132
podwykonawstwo 134, 157–164,
262–263
Polska Norma 71
pozwolenie na budowę 207–215
pozwolenie na użytkowanie 233–234
prawa autorskie 224–225
procedura odwrócona 32–33
program funkcjonalno-użytkowy (PFU)
75–76, 87–89
projekt budowlany 75, 77–82,
214–215, 222–225
projektant 170–172, 199–200
projekt wykonawczy 75, 82
próbka 125
przebudowa 189
przedmiar robót budowlanych 43–44,
82–84
przepisy techniczno-budowlane 229–230
przetarg nieograniczony 20
przetarg ograniczony 20

R

rażąco niska cena lub koszt 139–142
remont 189
rękojmia za wady 245–246, 248–250
roboty budowlane 189
roboty dodatkowe 190
rozbiorca 189
rozpoczęcie robót budowlanych
219–220
rozwiązanie równoważne 68–71
równe traktowanie wykonawców 31

S

samodzielne funkcje techniczne w bu-
-downictwie 195–196
samowola budowlana 234–235
specyfikacja istotnych warunków za-
-mówienia (SIWZ) 59–63, 132, 153
specyfikacja techniczna wykonania
i odbioru robót budowlanych
(STWiORB) 84–86
stawka robocizny kosztorysowej 49–51

Ś

środki ochrony prawnej 143–156

T

tabela wartości elementów scalonych
257–260
tablica informacyjna 86, 168, 204,
225, 226, 243, 265, 306, 312, 313
tajemnica przedsiębiorstwa 133–134
teren budowy 220–221
termin składania ofert 120–121
tryby udzielenia zamówienia 19–26

U

uczciwa konkurencja 15, 30
uczestnicy procesu budowlanego 195,
205–206
uczestnicy procesu inwestycyjnego
195
umowa 164–178, 183–184
uprawnienia budowlane 196–197
urządzenia budowlane 194

W

wadium 135–138
wartość zamówienia 35–40,
warunki udziału w postępowaniu
102–116
Wspólny Słownik Zamówień (CPV)
76–77
wykluczenie wykonawcy 125–126
wykonawca 102–118
wynagrodzenie kosztorysowe 251–253
wynagrodzenie na podstawie określo-
-nego wskaźnika podstaw do jego
ustalenia 251, 256

wynagrodzenie ryczałtowe 251, 253–258	wyrób budowlany 221–222	zamawiający 27–29	zamówienie z wolnej ręki 22–26
		zapytanie o cenę 26	zasady wiedzy technicznej 227–228
			zdolność podmiotu trzeciego 117–118
			zespół do nadzoru nad realizacją za- mówienia 30
			zgłoszenie 216–218
			zysk kalkulacyjny 53

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Literatura

- [1] *Bezpieczeństwo umów w procesie budowlanym*, red. M. Kuliński, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016.
- [2] Z.J. Boczek, *Błędy w procesie przygotowania inwestycji budowlanych celu publicznego*, „Inżynier budownictwa” 2016, Nr 12.
- [3] Z.J. Boczek, *Realizacja inwestycji budowlanych w systemie zamówień publicznych oraz procedury FIDIC*, Wydawnictwo EUROINSTYTUT – Europejski Instytut Ekonomiki Rynków, Szczecin 2015.
- [4] Z.J. Boczek, *Podwykonawstwo robót w inwestycjach realizowanych w ramach zamówień publicznych*, „Inżynier budownictwa” 2015, Nr 12.
- [5] D. Dorka-Havaris, *Prawa i obowiązki uczestników procesu budowlanego*, Wydawnictwo PRESSCOM Sp. z o.o., Wrocław 2013.
- [6] J. Dylewski, *Odpowiedzialność zawodowa „budowlańców” pełniących samodzielne funkcje techniczne*, „Budownictwo i Prawo” 2012, Nr 2.
- [7] M. Giera, A. Pogorzelski, *Uprawnienia budowlane. Pytania i testy egzaminacyjne. Część 2. Ćwiczenia z kluczem*, wyd. 14, Oficyna Wydawnicza Polcen, Warszawa 2017.
- [8] B. Kacprzak, *Kosztorysowanie obiektów i robót budowlanych*, Oficyna Wydawnicza Polcen, Warszawa 2010.
- [9] A. Krupa, K. Staśkiewicz, *Pozacenowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych o prace projektowe – cz. I*, „Inżynier budownictwa” 2015, Nr 1.
- [10] A. Łukaszewicz, *Zamówienia publiczne na roboty budowlane*, Wydawnictwo LEGIS, Warszawa 2013.
- [11] ORGBUD-SERWIS, *Biuletyn Cenowy Budownictwa*, II kwartał 2017.
- [12] H.J. Orłowski, *Prawo zamówień publicznych nowelizacja 2006*, Oficyna Wydawnicza Polcen, Warszawa 2006.
- [13] H.J. Orłowski, *Umowy budowlane. Istotne i ogólne warunki umów*, Oficyna Wydawnicza Polcen, Warszawa 2012.
- [14] A. Polaszek, B. Rosada, *Umowy o roboty budowlane w zamówieniach publicznych*, Wydawnictwo PRESSCOM Sp. z o.o., Wrocław 2016.
- [15] Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa – Komitet Ekonomiki Budownictwa, *Powszechne standardy kosztorysowania, Zasady i procedury wyceny robót o obiektów budowlanych*, Wydawca Warszawskie Centrum Postępu Techniczno-Organizacyjnego Budownictwa WACETOB Sp. z o.o., Warszawa 2015.
- [16] *Program funkcjonalno-użytkowy oraz wycena planowanych kosztów prac projektowych i robót budowlanych*, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa PROMOCJA Sp. z o.o., Warszawa 2005.
- [17] L. Runkiewicz, *Rzeczoznawstwo budowlane w gospodarce narodowej (cz. 1)*, „Budownictwo i Prawo” 2017, Nr 1.
- [18] J. Traczyk, *Specyfika kosztorysowania robót budowlanych*, „Budownictwo i Prawo” 2014, Nr 1.
- [19] J. Traczyk, W. Sikorska-Ożgo, P. Kaczmarek, *Kosztorysowanie w budownictwie, Poradnik*, Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa PROMOCJA Sp. z o.o., Warszawa 2016.

- [20] A. Wasilewski, *Rodzaje projektów w cyklu inwestycyjnym i ich zawartość*, „Inżynier budownictwa” 2017, Nr 1.
- [21] L. Więclaw-Bator, *Nieprawidłowości i uchybienia w zakresie formułowania postanowień umów w sprawie zamówień publicznych na roboty budowlane realizowanych w formule zbuduj*, „Budownictwo i Prawo” 2017, Nr 3.
- [22] L. Więclaw-Bator, *Odbiory robót budowlanych*, „Budownictwo i Prawo” 2017, Nr 4.
- [23] L. Więclaw-Bator, L. Kruszka, *Umowy o roboty budowlane w zamówieniach publicznych*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
- [24] L. Więclaw-Bator, W. Moćko, R. Chmielewski, L. Kruszka, *Minimizing the occurrence of factors affecting the acceleration of degradation process of steel bridge structures*, „Roads and Bridges – Drogi i Mosty” 2016/4.
- [25] H. Wysoczański, *Zmiana umowy o zamówienie publiczne na roboty budowlane w świetle znowelizowanego art. 144 PZP*, „Budownictwo i Prawo” 2017, Nr 3.
- [26] H. Wysoczański, *Kontrakty budowlane*, Oficyna Wydawnicza Polcen, Warszawa 2017.
- [27] <https://www.uzp.gov.pl/>
- [28] <https://www.gunb.gov.pl/>
- [29] <https://wiedza.pkn.pl/>

Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Wykaz tabel

Tabela 1.	Tryby zamówień publicznych	22
Tabela 2.	Procedury udzielania zamówień publicznych	37
Tabela 3.	Progi szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia obligujące zamawiającego do przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia dotyczącego zamówienia	38
Tabela 4.	Różnice między przedmiarem robót, o którym mowa w Roz.z.f.d.p., a przedmiarem robót, o którym mowa w Roz.k.i.	46
Tabela 5.	Publikatory cen jednostkowych robót budowlanych	47
Tabela 6.	Katalogi nakładów	49
Tabela 7.	Zmiany cen produkcji budowlano-montażowej	50
Tabela 8.	Przykładowe publikatory cen robocizny kosztorysowej <i>Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.</i>	51
Tabela 9.	Metodologia wyliczenia minimalnej godzinowej stawki kalkulacyjnej wynagrodzenia w budownictwie dla robót budowlano-montażowych oraz usług w zakresie gospodarowania nieruchomościami, realizowanych w Polsce w 2017 r.	52
Tabela 10.	Metodologia wyliczenia minimalnej stawki robocizny kosztorysowej w 2017 r.	53
Tabela 11.	Średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczenia wartości zamówienia publicznego	59
Tabela 12.	Wymiary BIM wykraczające poza wymiar 3D	91
Tabela 13.	Wagi kryteriów – statystyki stosowania kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych – po wejściu w życie nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. (2016 r. i I półrocze 2017 r.)	93
Tabela 14.	Liczba kryteriów w postępowaniu/zadaniu – statystyki stosowania kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych – po wejściu w życie nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. (2016 r. i I półrocze 2017 r.)	93

Tabela 15. Przykładowe klauzule dotyczące umów zatrudnienia na umowę o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących określone czynności w trakcie realizacji zamówienia	100
Tabela 16. Kategorie obiektów budowlanych według Prawa budowlanego	193
Tabela 17. Wzór zawiadomienia o rozpoczęciu robót budowlanych	221
Tabela 18. Protokół odbioru częściowego/końcowego robót budowlanych	242
Tabela 19. Formularz tabeli wartości elementów scalonych robót budowlanych polegających na budowie budynku	260

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Oficyna Wydawnicza POLCEN poleca

Prawo budowlane 2017 przepisy z komentarzem

autor: Robert Wysocki

wyd. 10. z 2017, format B6, 296 str. + suplement, stan prawny na dzień 1 października 2017 r.

Książka zawiera pełne ujednolicone teksty ustawy – Prawo budowlane oraz wybranych przepisów wykonawczych z wprowadzeniem. Czytelnik znajdzie w niej akty prawne dotyczące: funkcji technicznych w budownictwie, projektu budowlanego, dziennika budowy, książki obiektu budowlanego, pozwolenia na budowę, geotechnicznych warunków posadowienia budynków, kosztorysu inwestorskiego, dokumentacji projektowej oraz wykaz aktualnych przepisów, których znajomość jest wymagana na egzaminach na uprawnienia budowlane.

Cena detaliczna: 29 zł

Przepisy techniczno-budowlane dla budynków z wprowadzeniem 2017

autor: Robert Wysocki

wyd. 4. z 2017, format B6, 366 str., stan prawny na dzień 1 stycznia 2017 r.

Książka zawiera pełne ujednolicone teksty dwóch rozporządzeń ministra odpowiedzialnego za budownictwo – ws. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz ws. warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych – wg stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2017 r. Rozporządzenia zostały poprzedzone wprowadzeniem omawiającym zmiany w aktach prawnych. Publikację tę adresujemy do szerokiego grona osób zajmujących się przygotowaniem, realizacją i użytkowaniem budynków.

Cena detaliczna: 19 zł

Kodeks postępowania administracyjnego. Prawo autorskie i prawa pokrewne 2017 przepisy z komentarzem

autor: Robert Wysocki

wyd. 3. z 2017, format B6, str. 250, stan prawny na dzień 1 czerwca 2017 r.

Książka zawiera dwa ujednolicone teksty ustaw: ustawę – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych według stanu prawnego na dzień 1 czerwca 2017 r. Wprowadzenie – komentarz do aktów prawnych napisał Robert Wysocki. Do publikacji dołączone są skorowidze rzeczowe ułatwiające Czytelnikowi znalezienie interesujących go zagadnień.

Cena detaliczna: 29 zł

Oficyna Wydawnicza POLCEN poleca

NOWOŚCI:

Kompendium podstaw budownictwa energoefektywnego z elementami ekoprojektowania – L. Laskowski, wyd. 2017, B6, str. 430	48 zł
Kontrakty budowlane – H. Wysoczański, wyd. 2017, B5, str. 444	95 zł
Powierzchnie i kubatury budynku. Zasady pomiarów i obliczania – A. Pogorzelski, J. Sieczkowski, wyd. 2017, B5, str. 222	77 zł
Uprawnienia budowlane 2017. Pytania i testy, CZĘŚĆ 1 – PORADNIK – M. Giera, wyd. 14. cz. 1 z 2017 r., B5	79 zł
Uprawnienia budowlane 2017. Pytania i testy, CZĘŚĆ 2 – ĆWICZENIA – M. Giera, A. Pogorzelski wyd. 14. cz. 2 z 2017 r., B5	79 zł
Warunki techniczne, dla budynków i ich usytuowania 2017 komentarz ze 180 rysunkami – W. Korzeniewski, R. Korzeniewski, wyd. 11., B5, str. 586	149 zł
Vademecum projektanta. Tom I Podstawy projektowania konstrukcji budowlanych – pod kier. prof. dr. hab. inż. L. Runkiewiczza, wyd. 2016, B5, twarda oprawa, str. 450	126 zł
Zamówienia publiczne w budownictwie – L. Więclaw-Bator, wyd. 2017, B5, str. 324	69 zł

SERIA przepisów „Z PRAWEM CO DNIA”:

1. Prawo budowlane i wybrane przepisy wykonawcze 2017 z omówieniem – R. Wysocki, wyd. 2017 r., B6, str. 288	29 zł
2. Przepisy techniczno-budowlane dla budynków 2017 – R. Wysocki, wyd. 2017 r., B6, str. 368	29 zł
3. Prawo energetyczne – R. Wąchocki, wyd. 2. z 2014 r. + zmiany 2015, B6, str. 484	19 zł
4. Kodeks postępowania administracyjnego i prawo autorskie – R. Wysocki, wyd. 2017 r., B6, str. 206	29 zł
5. Bezpieczeństwo pracy w budownictwie – G. Świdarska, wyd. 2015 r., B6, str. 392	19 zł
6. Zagospodarowanie przestrzenne i gospodarka nieruchomościami – R. Wąchocki, wyd. 2015 r., B6, str. 296	19 zł
7. Efektywność energetyczna budynków – R. Wąchocki, wyd. 2015, B6, str. 426	19 zł
8. Wyroby budowlane – R. Wysocki, wyd. 2016, B6, str. 220	19 zł

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Budownictwo i Prawo – kwartalnik – prenumerata roczna na 2018 r. (4 × 15 zł)	60 zł
Elektryczność w budynkach – J. Strzyżewski, wyd. 2014 r., B5, str. 432	77 zł
Grzejnictwo elektryczne – J. Strzyżewski, wyd. 2012 r., B5, str. 220	~~42 zł~~ 21 zł
Konstrukcje murowe. Naprawa i wzmocnienia – B. Stawiski, wyd. 2014 r., B5, str. 290	69 zł
Kosztorysowanie obiektów i robót budowlanych – podręcznik B. Kacprzyk, wyd. 2012, B5, wyd. 2., str. 284	~~49 zł~~ 44 zł
Leksykon prawno-budowlany. BHP w budownictwie od A do Z – G. Świdarska, wyd. 2009 r., B5, str. 378	39 zł
Nowoczesne standardy energetyczne budynków – R. Geryło, wyd. 2015 r., B5, str. 248	69 zł
Ochrona cieplna budynków – systemy ETICS – F. Frössel, wyd. 2011 r., B5, str. 448	69 zł
Odległości sieci elektroenergetycznych od innych obiektów – M. Giera, wyd. 2012 r., A5, str. 200	39 zł
Osuszanie murów i renowacja piwnic – F. Frössel, wyd. 2010 r., B5, str. 268, opr. twarda	~~65 zł~~ 45 zł
Plan BIOZ. Bezpieczeństwo pracy na budowie – G. Świdarska, wyd. 2015, B6, str. 324	69 zł

Roboty budowlane z użyciem materiałów wybuchowych – R. Krzewiński, R. Rekrucki, A5, str. 300	49 zł
Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie – A. Baryłka, J. Baryłka, wyd. 2. z 2016 r., B5, str. 584	85 zł

<ul style="list-style-type: none"> ● Zbiór Aktów Prawnych związanych z budownictwem (ZAP) – kwartalnie aktualizowany po 0,49 zł/str., A4, oprawa segregatorowa. Zawiera teksty ujednoczone ok. 40 ustaw i 150 rozporządzeń na ok. 5000 str. 	~~999~~ 540 zł*
<ul style="list-style-type: none"> Tom I – Prawo budowlane i przepisy okoliczne Tom II – Przepisy techniczno-budowlane Tom III – BHP Tom IV – Kosztorysowanie Tom V – Wyroby budowlane 	
<ul style="list-style-type: none"> ● ZAP na CD (bez możliwości drukowania) ● ZAP na CD (z możliwością drukowania) 	150 zł 350 zł
* cena promocyjna ZAP do końca roku – przy deklaracji zamówień aktualizacji ZAP na 2 lata	

ZAMÓWIENIA:

Aneta Radziszewska
POLCEN Sp. z o.o. ul. Nowogrodzka 31, 00-511
Warszawa tel. 22 622 29 62, fax 22 122 15 32
mail: wydawnictwo@polcen.com.pl www.polcen.com.pl

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Szanowni Państwo!

Oficyna Wydawnicza POLCEN wydaje poradnik pt. „**Zamówienia publiczne w budownictwie**” opracowany w formie pytań i odpowiedzi wraz z komentarzami. Jego autorką jest mgr inż. Lidia Więclaw-Bator – biegła sędowa, specjalista z zakresu procesu inwestycyjnego oraz rzeczoznawca zamówień publicznych w budownictwie.

W książce omówiono najczęściej stosowane procedury przetargowe w zamówieniach publicznych. Ma ona charakter wszechstronnego poradnika, bazującego na aktualnych aktach prawnych (według stanu prawnego na dzień 1 grudnia 2017 r.). Autorka nie tylko odwołuje się do wielu aktów prawnych (m.in. Kodeks cywilny, Prawo zamówień publicznych czy Prawo budowlane), ale przytacza też orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądu Administracyjnego czy Krajowej Izby Odwoławczej.

Publikacja zawiera m.in.:

- szczegółowe i wyczerpujące odpowiedzi na 295 pytań dotyczących szeroko pojętych zamówień publicznych – w tym opis przedmiotu zamówienia, kryteria oceny ofert, stosowanych umów i zabezpieczeń, należytego ich wykonania, zmian i rozwiązywania lub unieważniania, a także odbiór robót i ich rozliczanie,
- 19 tabel, m.in. wzór zawiadomienia o rozpoczęciu robót budowlanych, metodologia wyliczania wynagrodzenia w budownictwie, wykaz Katalogów Nakładów Rzeczowych,
- słownik i skorowidz rzeczowy,
- wykaz aktualnych aktów prawnych.

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Odbiorcami tej książki powinni być głównie zamawiający oraz projektanci i wykonawcy robót budowlanych, a także wszyscy zajmujący się realizacją procesu inwestycyjnego, doradztwem prawnym, technicznym i biznesowym oraz studenci kierunków prawnych i budownictwa.

Celem niniejszej publikacji jest przygotowanie i przeprowadzenie właściwego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Pozwoli to czytelnikowi znaleźć prawidłową odpowiedź na pytania z zakresu zamówień publicznych na roboty budowlane, a przy tej okazji wyeliminować błędy i nieprawidłowości często pojawiające się w związku z ich udzielaniem.

Równocześnie polecam książkę pt. „**Kontrakty budowlane**” autorstwa dr. Huberta Wysoczańskiego – adwokata, kompleksowo omawiającą prawne aspekty związane z umowami stosowanymi w budownictwie, a szczególnie Warunki Kontraktowe FIDIC.

Zapraszam do księgarni internetowej: www.polcen.com.pl.

Z poważaniem

inż. **Ryszard Sobolewski**

Prezes Zarządu Oficyny Wydawniczej POLCEN

Recenzja

Recenzowana książka autorstwa Pani Lidii Więclaw-Bator stanowi przykład właściwie opracowanego przewodnika w poruszaniu się w zakresie realizacji inwestycji w ramach zamówień publicznych dla budownictwa. Autorka, w sposób metodyczny i bardzo przejrzysty, krok po kroku przedstawiła sposób prawidłowego przygotowania i przeprowadzenia zamówień publicznych, uwzględniając wymagania stosownych ustaw, kodeksu cywilnego czy też przepisów szczegółowych. Sposób, w jaki Autorka opisuje zasadnicze problemy związane z zamówieniami publicznymi, świadczy o szerokim zakresie wiedzy praktycznej oraz dużym doświadczeniu w analizie umów na roboty budowlane.

Cennym dodatkiem do opracowania jest przedstawienie cytatów wyroków Krajowej Izby Odwoławczej przy Urzędzie Prezesa Zamówień Publicznych oraz sądów powszechnych, które – pomimo że nie są wiążące do stosowania – przedstawiają wyrokowanie w myśl przepisów obowiązujących w naszym kraju.

Książka „Zamówienia publiczne w budownictwie” stanowi przykład świetnego zastosowania i przekazania innym wiedzy praktycznej. Pozycja ta powinna stanowić obowiązkowy podręcznik dla osób zajmujących się w teorii i praktyce procesem realizacji zamówień publicznych.

Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

dr inż. Ryszard Chmielewski
Wydział Inżynierii Lądowej i Geodezji Wojskowej
Akademii Technicznej w Warszawie

Recenzja

„Zamówienia publiczne w budownictwie” to świetny przewodnik po zamówieniach publicznych dla budowlanców.

Wybór firmy, która prawidłowo zrealizuje inwestycję, dokonywany w systemie zamówień publicznych jest wyzywaniem. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest bardzo sformalizowane i zdecydowanie różni się od wyboru dokonywanego w swobodnym obrocie gospodarczym. Przygotowanie i przeprowadzenie takiego postępowania wymaga ścisłej współpracy specjalisty zamówień publicznych znającego meandry procedury i budowlanca, który zna przedmiot zamówienia oraz rynek, na którym dokonuje się zakupu. Obaj muszą posiadać minimum wiedzy z dziedziny „przeciwnej”. Poradnik jest doskonałą „ściąągą” dla budowlanca. W ciekawej formie pytań odpowiada na wszystkie istotne pytania, jakie rodzą się w trakcie postępowania o zamówienie publiczne. Jest napisany prostym, zrozumiałym językiem. Interpretacje przepisów poparto linią orzecznictwem Krajowej Izby Odwoławczej i Sądów Okręgowych.

Poradnik powinien stanowić lekturę obowiązkową dla budowlanców i zalecaną dla specjalistów zamówień publicznych.

Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.,
mgr inż. Grzegorz Kubski
Prezes Zarządu Krajowego,
Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rzecznawców
i Konsultantów Zamówień Publicznych

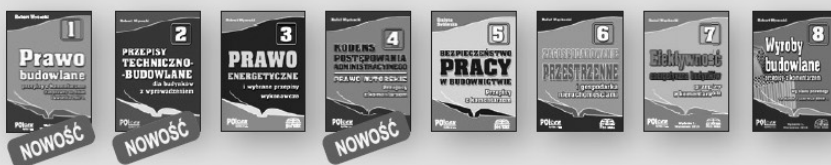
NAJWIĘKSZE KOMPENDIUM WIEDZY PRAWNO-BUDOWLANEJ

www.polcen.com.pl

Materiał chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

Seria przepisów „Z PRAWEM CO DNIA”

Zapraszamy na kursy:

- na uprawnienia budowlane przygotowujące do egzaminu (na miesiąc przed egzaminem)
- językowe – angielski na budowie i w biznesie (siedem dni w tygodniu)

POLCEN
Spółka z o.o.

POLCEN Sp. z o.o.,
ul. Nowogrodzka 31 pok. 333
00-511 Warszawa,
tel. 22 622 29 62
wydawnictwo@polcen.com.pl
www.polcen.com.pl

Skróty i oznaczenia

- dyrektywa 2014/24/UE** – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z 26.02.2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94, s. 65)
- KC** – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- KK** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
- KP** – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
- KPC** – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
- KSH** – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577)
- KZ** – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. poz. 598 ze zm.)
- Inwestycja KZN** – inwestycje na nieruchomości wchodzące w skład Krajowego Zasobu Nieruchomości
- PA** – ustawa z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 880 ze zm.)
- MaPE** ~~MaPE~~ ~~Pat~~ ~~chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Poland Sp. (Dz.U.~~
z 2017 r. poz. 1332 ze zm.)
- PZP** – ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579)
- Roz.b.h.p.** – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 6.02.2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. poz. 401)
- Roz.d.b.** – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 26.06.2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz.U. poz. 953 ze zm.)
- Roz.k.i.** – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 18.05.2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz.U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1389)
- Roz.i.b.o.z.** – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 23.06.2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. poz. 1126)
- Roz.z.f.d.p.** – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 2.09.2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania

rozporządzenie nr 305/2011	– odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. z 2013 r. poz. 1129) – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z 9.03.2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz.Urz. UE L 88, s. 5)
u.f.p.	– ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870)
u.o.d.o.	– ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922)
u.o.n.d.f.	– ustawa z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1311)
u.w.b.	– ustawa z 16.04.2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1570)
u.z.n.k.	– ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. poz. 1503 ze zm.)

Inne

BIOZ	– bezpieczeństwo i ochrona zdrowia
BZP	– Biuletyn Zamówień Publicznych
Dz.U.UE	– Dziennik Urzędowy UE
FIDIC	– Międzynarodowa Federacja Inżynierów Konsultantów <i>Material chroniony prawem autorskim Wydawnictwo Inżynierskie Copyright POIcen Sp. z o.o. Ingénieurs-Conseils, ang. International Federation of Consulting Engineers)</i>
GIODO	– Główny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
JEDZ	– Jednolity Europejski Dokument Zamówienia
KIO	– Krajowa Izba Odwoławcza przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
NIP	– numer identyfikacji podatkowej
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OTK-A	– „Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Seria A”
PFU	– program funkcjonalno-użytkowy
PIIB	– Polska Izba Inżynierów Budownictwa
REGON	– numer identyfikacyjny Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej
SA	– Sąd Apelacyjny
SIDIR	– Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców
SIWZ	– specyfikacja istotnych warunków zamówienia
SN	– Sąd Najwyższy
STWiORB	– specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych
TFUE	– Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
UE	– Unia Europejska
UZP	– Urząd Zamówień Publicznych

Wprowadzenie

Prawidłowe przygotowanie i przeprowadzenie zamówień publicznych na roboty budowlane wymaga od zamawiającego wszechstronnej wiedzy z zakresu zamówień publicznych, Kodeksu cywilnego, finansów publicznych, a przede wszystkim budownictwa, ponieważ budowa obiektu budowlanego jest procesem jednorazowym i niepowtarzalnym. Każda budowa odbywa się w innych warunkach topograficznych, gospodarczych i klimatycznych, zatem wymaga nieszablonowej organizacji robót budowlanych.

Nieprawidłowości i uchybienia w zakresie udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane wynikają przede wszystkim z luk prawnych oraz wielokrotnych nowelizacji ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (PZP) i ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (PB). Za przykład można tu podać ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 28 lipca 2016 r. Zasadniczym celem nowelizacji ustawy PZP jest wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady:

- dyrektywy 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28 marca 2014, str. 65, z późn. zm.), (zwanej dalej **dyrektywą klasyczną**),

Material Chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.

- dyrektywy 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28 marca 2014, str. 243, z późn. zm.) (zwanej dalej **dyrektywą sektorową**).

Niniejsza publikacja książkowa ma charakter interdyscyplinarnego, praktycznego poradnika zawierającego:

- **odpowiedzi na 295 pytań** dotyczących m.in. oszacowania wartości przedmiotu zamówienia na roboty budowlane, opisu przedmiotu zamówienia, warunków udziału w postępowaniu, kryteriów oceny ofert, badania i oceny ofert, wadium, środków ochrony prawnej przysługujących wykonawcom, realizacji, odbiorów i rozliczenia robót budowlanych,
- **zalecenia**, których wdrożenie może zminimalizować: liczbę pytań do treści specyfikacji istotnych warunków zamówień, postępowań odwoławczych i sądowych, ryzyka wystąpienia konfliktów pomiędzy stronami umów, a także liczbę odrzucanych ofert,
- **słownik pojęć z zakresu zamówień publicznych i budownictwa**,
- **wykaz obowiązujących aktów prawnych**.

Odpowiedzi na pytania i zalecenia zostały sformułowane przez autorkę na podstawie kilkuletnich, szczegółowych analiz:

- ponad kilkuset umów o roboty budowlane w sprawie zamówień publicznych,
- przepisów prawa budowlanego, prawa zamówień publicznych, prawa cywilnego, prawa finansów publicznych oraz dyrektyw unijnych,
- uchwał i wyroków Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądów powszechnych,

- orzeczeń Głównej Komisji Orzekającej w Sprawie Naruszenia Dyscypliny Finansów Publicznych,
  - opinii Urzędu Zamówień Publicznych dotyczących niejasnych i nowelizowanych przepisów, opinii Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.
- Książka jest adresowana do zamawiających, wykonawców, uczestników procesu budowlanego, pracowników jednostek kontrolujących prawidłowość wydatkowania środków publicznych z zakresu przedsięwzięć budowlanych, podmiotów zajmujących się doradztwem prawnym, technicznym i biznesowym

Uwaga: W książce zamieszczono zbiór cytatów (fragmentów) wyroków KIO przy Urzędzie Prezesa Zamówień Publicznych oraz sądów powszechnych. Należy jednak pamiętać, że system prawa polskiego, w tym również prawa zamówień publicznych, nie przewiduje wiążącego stosowania precedensowych rozstrzygnięć. Żaden skład orzekający KIO, wydając rozstrzygnięcie w sprawie konkretnego odwołania, nie jest związany z innym orzeczeniem KIO.

Material chroniony prawem autorskim i wydawniczym. Copyright Polcen Sp. z o.o.